

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлям. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРЮ:
Місячно 5-00 злот.
Чвертьрічно 15-00 „
Щорічно 50-00 „
Річно 90-00 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7-50 злот., Німеччині 7-50 злот., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 злот., Бразилії 7-50 злот., Австрії 7-50 злот., Залик адреса 1 злот.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкерні: 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Ще одна жертва.

Большевики замучили б. комуністичного посла із Закарпаття Ф. Сидоряка

Ужгородський „Вперед“ (ч. 19. з 1. п. м.) приносить таку вістку:
Бувши посол комуністичної партії Федор Сидоряк, родом із Великого Бичкова, який був

утік на Сов. Україну, понав там під арешт. Тепер надійшли вісті, що він 18. IX. п. р. помер у в'язниці. Нотуємо ще одну жертву московської брехні й насильства.

Згноблення революції в Еспанії.

СТРІЛЯНИНА В МАДРИДІ.

МАДРИД, 8. 10. ПАТ. Впелудне дійшло до стрілянини недалеко полудневого двірця. О після розгорілися бої в ділянках Атога, Пуерте дель Сол, Прадо та недалеко парламенту-кортезів. Революціонери обстрілювали поліційні стелі з дахів домів. На вулицях вибухають бомби. В ділянці Ляватіє безупинна стрілянина між робітниками і поліцією. Кілька убитих і ранених. На ринку і перед товарним дворцем раз-у-раз доходить до сутичок з поліцією. Троєх убитих і кілька ранених. До Мадриду стягнули полк гвардії на підмогу поліції.

ВОЕННІ КОРАБЛІ В БАРСЕЛЬОНІ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. На підмогу урядовим військам приїхало кілька військових кораблів з порту Картагена. З Чутти відійшли до Барселони 2 полки закорд. еспанської легії. Командант урядових військ у Барселоні ген. Батет оголосив у радіо, що за всі акти саботажу супроти війська або з метою унеможливити працю каратиме з безоглядною строгістю. Військо обидло пошту, телеграф і телефон, залізницю і зирці та підземну залізницю. Каталонських революціонерів карають дуже строго. През. Компаніса та члени незалежного каталонського уряду перевезли з палати генералітада на корабель „Уругвай“.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ КАТАЛЬОНЦІВ.

Урядові війська арештували бурмістра м. Барселони і тих членів міської ради, які були в палаті генералітада. Військо переводить масові арештування.

РОЗПУЧЛИВІ БОЇ КАТАЛЬОНЦІВ

У Героні урядові війська звели завязті бої з військами, вірними незалежному каталонському уряду. Вбили п'ять старшин та одного генерала урядових військ. Тому ген. Батет вирушив з більшими військовими відділами до Герони, щоби згнобити каталонське військо. До Генали приїжджають поїзди з Еспанії пусті. Еспанський уряд забонив покидати територію Еспанії.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. З Барселони повідомляють, що урядові війська звели завязті бої в Героні з відділом війська, який станув за каталонським урядом. П'ятеро убитих, багато ранених.

ЧИСЛО ВБИТИХ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Підчас трагічної ночі в Барселоні згинувло 55 осіб, понад 300 ранених.

У Барселоні в робітничих ділянках стрілянина негтуває. В порті мабуть від кулі впадала велика пожежа збірника бензину. У Сан Себастьян теж криваві сутички. Двоєх убитих. У Білабао на вулицях криваві бої.

ПОВСТАНЦІ ВТІКАЮТЬ З ЕСПАНІЇ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. До Гібральтару втікло багато еспанських повстанців, між якими є троєх колишніх міністрів.

ОБСТРІЛЮЮТЬ ПАЛАТУ ПРЕМ'ЄРА.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Вілію прем. Леру обстрілювали з револьверів зі сусідніх домів. На вулиці Амперо дійшло до завязтих боїв робітників з поліцією. Є кілька убитих і кілька ранених.

ВСІ ШКОЛИ ЗАМКНЕНІ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. На основі розпорядку міністра освіти всі школи замкнені аж до віддання розпорядку.

ПЕРЕМОГА ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ.

МАДРИД, 8. 10. ПАТ. По упадку каталонської республіки і здавленні революції в Астурії зріс авторитет уряду. Населення Мадриду витало з ентузіазмом прем. Леру в хвилині, коли їхав до міністерства внутрішніх справ. Всі вулиці коло будинку ради міністрів виповнила публіка, домагаючись появи членів уряду на балкони. Велику маніфестацію уладила юрба прем. Леру, коли їхав до президента Замори. Радісними окликами вітала теж юрба військової відділи. Населення на провінції теж виявляє піддержку для уряду за згноблення революції.

Уряд проголосив розпорядок, щоб усунути тих робітників і урядовців, які не вернуться в понеділок до праці. Провідник еспанських соціалістів Лерго Кабалеро утік з Еспанії.

КАТАЛЬОНСЬКИЙ УРЯД БЕРЕ ВИНУ НА СЕБЕ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Хоча урядові війська розбили військо незалежного каталонського уряду, цілу неділю велися криваві бої з урядовими військами. Каталонці ще не втратили надії. Іберійський союз анархістів видав відозву із закликом до боротьби з урядом Леру. В гірській околиці Лери повстанці втікли в гори зі зброєю та великою кількістю муніції. В Гіхон відділи каталонців втікли на гору Санта Катеріна, яку обстрілював кружляк „Лібертад“. У багатьох місцевостях відбуваються криваві бої. В провінції Альба Чета згинувло 6 осіб, 25 ранених. Провідник повстанців застрелився. У Барселоні цілу ніч відбувалася стрілянина. Артилерія урядових військ обстрілювала повстанців, які окопалися на одній сквері. Від гарматних стріл вибухла пожежа одної фабрики баевни. Нова влада оголосила стан облоги. Вуличний рух завер. Комунікація з Барселонію перервана. Заборонено приглядатися з вікон та з балконів.

Президент Каталонії Компаніс та кілька міністрів інтерновані на кораблі „Уругвай“. Заявили, що беруть на себе цілу вину за повстання каталонців. Ген. Батет оголосив, що революцію в Каталонії здавить з цілою енергією.

2.000 КАТАЛЬОНЦІВ УБИТИХ.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що підчас вуличних боїв у Барселоні згинувло та поранено около 2.000 осіб. Креспондент „Пі Жюналь“ здогадується, що внаслідок повстання в Еспанії повстане новий устрій, зближений до італійського фашизму, або німецького націонал-соціалізму.

ПРЕМ'ЄР АЗАНА УТІК.

ЛОНДОН, 8. 10. ПАТ. Прем'єр уряду каталонської республіки Азана втік до Франції.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що минулої ночі арештували кількох соціалістичних провідників.

Ген. Сан Хуріо, який брав участь у революції в 1932 р., сказав представникові агенції Райтера, що зголосився до послуг прем. Леру, бажаючи боротися з каталонцями.

„ТАЙМС“ ОСУДЖУЄ.

ЛОНДОН, 8. 10. ПАТ. „Таймс“ обговорюючи події в Еспанії висловлює переконання, що еспанський уряд придбав опозиції „мучеників“. Вибачливість та компроміс заперили би Еспанії тривалий устрій, якого нема від упадку монархії.

ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ УРЯД ПОБОЮЄТЬСЯ ПОВСТАННЯ.

ЛОНДОН, 8. 10. ПАТ. Португальський уряд видав офіційний комунікат, що слідкує уважно за подіями в Еспанії. Побоюючись повстання в Португалії, уряд видав розпорядок з метою зберегти спокій і лад у державі.

ФУТРА

жіночі і чоловічі готові і до міри по найнижчих фабричних цінах — поручає

Фабрика футер „ХРОМ“. Львів, Руська ч. 20. Телефон 71-83. Городецька ч. 97. 53-25.

Перед ювілейним святом Українського Театру в Галичині.

Львів, 8. жовтня 1934.

Союз Дітяч Українського Театрального Мистецтва улаштував дня 12 п. м. в залі Театру Різнородностей у Львові ювілейне свято в 70-ліття Українського Театру в Галичині. До Ювілейного Комітету між іншими запрошено теж Марію Бібровичеву, участь у виконанні ювілейної програми свята приймають найкращі мистецькі сили наших театральних дружин ім. Тобилевича в „Заграви“.

Ця вістка, як також поява у нас першого виступу історії українського театру в Галичині, алаженого Степаном Чарнецьким і виданого накладом фонду „Учітєся, брати мої“, ставить знову перед кожним тямучим українським громадянином справу українського театру у цілій ширині та навіває цілий ріи дум, з яких одна даєть серця, друга роздирає...

Від багатьох літ йдеться у нас доволі жвава і широка дискусія над театральним питанням і на теперішній момент наших організаційних осередків, і на сторінках нашої щоденної преси, головном „Діло“. Здебільша перепалала у тій дискусії жаждою найти якогось винуватця тої незавидної долі української сцени. Одні добували вину у недовіданій дирекції, режисерів та артистів, натомість інші виключаю в інертності самого громадянства.

Та слушність і справедливість лежить по середині. За долю українського театру мусить нести неподільну відповідальність ціла нація: мистці-творці, мистці-виконавці, управи театральних дружин і найширші маси слухачів та видців — словом, ціле українське громадянство.

Пригадую собі з мого побуту на Всеславянському Злізні Соколів у Празі 1912 р., як то чужоземцюючи нас до свого театру „Народне Дівадло“ над Влтавою, підчеркували з нетакою гордістю:

„Ви, дорогі наші гості українці, бачили нашу сокільську організацію, а як побачите наш національний театр (тоді йшла „Продана невеста“ Сметани), то швидко тоді оціните справедливо культуру чеського народу“.

І слушно. І преса і театр належать до тих зовнішніх проявів життя, що є критеріями для оцінки культурного розвитку дотичної нації. Досвід майже всіх, навіть сильних державних народів вказує на те, що не завжди преса, а вже ніколи театр, як чинник духовної культури, не застєся обдурувати на виключно торговельно-промислових бізнесових засадах так, щоб сам себе одлацувал та постійно виклазував янісь білясові знеки. На це потрібні поважні постійні матеріальні субвенції, що у державних народів плывуть з державних та комунальних фондів.

У нас преса ледви животіє з добре нам знааних причин: ані за нею, ані за українським театром не стояли ніколи якісьбудь фонди мепенатів. Про смішно малі субвенції для нашого театру за часів австро-угорської монархії нема що й атадувати. Тож перед обмишуваннями ногоме будь за нинішній стан театру перш усього а почуттям справедливості запитати, чи можна з цілою невиністю підтвержувати, що колиб котрийнебудь з нинішніх навіть найкультурніших державних народів був привезений прожити стіль

ки не десяток, а соток літ серед таких духових, матеріальних і політичних азілів, як наш нарід — то чи був би зумів довести до кращих успіхів своєї рідної спени?

Це щоді замітив у сторону громадянства А артисти?

Історик українського театру Степан Чарнецький згадує у своєму творі, що і я виступав гостинно в роках 1903—1905 на рідній сцені в операх „Запорожець за Дунаєм“ Артемовського та „Катерина“ Аркаса. Це правда. Додам, що навіть коли „Катерина“ пішла раз на сцені міського Великого Театру у Львові, то мені доручили партію Андрія як партнерові аналогічній оперою артистки львівського театру. Фільомени Лорантискої. Це мрія для мене спомини, а згадувати про це тут для зазначення, що доволі частий мій зв'язок з нашими артистами й театром дозволив мені пригадати ближче їхньому життю, зоді в певолі, їхній праці й осягам тієї праці.

Скажу коротко: Серед азілівського життя-буття тих наших дорогих помалів-скитальців їхня посвита, самовідречення і пожертвування особистим та рідним шастям для рідної спени — це щось значно більше і вище, як звичайна боротьба за хліб насущний. Це щось дійсно педо-сложне, щось, що хіба подиктоване справжньою іскрою Божою — тою великою любов'ю до рідного мистецтва.

Для 12. ц. м. 70-літній ювілей українського театру. Нехай-же того вечора не залишиться ані одне вільне місце у Театрі Різногородностей у Львові. Приймім усі алогіти пошани минулому і сучасному українському театральному мистецтву! Покажім нашу ширю відданості дорогим, заслуженим корифеям нашої спени!

І нехай цей ювілейний день буде початком кращого майбутнього українського театру в Галичині.

Д-р Михайло Волошин.

Кров на вулицях Барцельони.

КАТАЛЬОНІЯ У БОРОТБІ ЗА САМОСТІЙНІСТЬ.

КОМУНІСТИ І КАТАЛЬОНІ.

Наші передбачування, висловлені у попередній статті на тему характеру еспанської революції, частинно здійснились: революція іде під гаслом „диктатури пролетаріату“. П вибух спричинило поклонання до життя кабінету кількакратного дотеперішнього прем'єра Леру, що оперся м. і. на католицьких людювців, а ведуть революцію соціалісти з комуністами, пам'ятаючи заповіт Леніна, що перша держава в західній Європі, в якій пролетарі повинні пробувати здобути владу, це Еспанія. Здійснились теж передбачення, що теперішні заворушення в Еспанії використають катальонські патріоти для побільшення незалежницьких прав катальонської держави.

У вчорашніх і нинішніх телеграмах подані подробиці проголошення суверенної катальонської республіки „у федеративному зв'язку з еспанською республікою“ та кривавого здуршення того акту катальонських самостійників. Каталонія переживає знову великі і криваві дні. З того приводу саід кількома словами згадати про той край і нарід, про який український загальний жалі так мало знає. Спіраємося на згаданому вже у позавчорашній статті знаменитому творі О. Бочковського: „Боротьба народів за національне визволення“.

КАТАЛЬОНІЯ І УКРАЇНА.

Рух катальонський (О. Бочковський тримається точної транскрипції: каталанський) все ще мало відомий за кордоном. Щойно останніми часами, зокрема після світової війни, відколи він виступив на міжнародню арену, йому

присвячують більше уваги. Проте катальонське питання саме з націоналістичного боку дуже цікаве: боротьба Барцельони проти Мадриту — це один з найяскравіших варіантів новочасних визвольних змагань поневолених народів. Зокрема з становнича української протимосковської боротьби т. зв. катальонізм (або каталанізм), як звичайно називається катальонський національний рух, є дуже повчаючий. Аджеж Каталонію іноді і не безпідставно порівнюють з Україною.

ІСТОРІЧНА КАТАЛЬОНІЯ.

Треба розрізнити Каталонію історичну від сучасної. Середньовічна Каталонія в часах свого розвитку, мріючи про збудування великої „піренейської імперії“, обіймала крім власних катальонських провінцій довкола Барцельони, ще Валенсію, Сердању і Русіон, де й досі ще живуть рештки катальонського населення; а звідси політична гегемонія старої Каталонії поширювалася на цілу південну Францію аж до Німеччини, обіймаючи не лише цілу Провансалью, але й сусідні краї. Слід додати, що стара Каталонія була морською великодержавою, яку слушно називають іноді середньовічною Англією. Звідси велика зокрема торговельна й експансія

та придбання островних володінь (в Сикадії, Сардинії, на Корсиці та Балеарських островах). Ці останні ще й досі належать до національної області катальонського народу. Цим так само історична Каталонія панувала один час і над атенським Акрополісом.

СУЧАСНА КАТАЛЬОНІЯ, КРАЙ І НАРІД.

Коли казати про сучасну Каталонію, то передовсім береться під увагу еспанську Каталонію, де катальонський нарід після довгого національного летаргію прокинувся та став шийся національного самовизначення. Сучасна жива Каталонія лежить у північно-східній частині Еспанії, обіймаючи чотири провінції, а саме: барцельонську, хіронську, таррагонську і ллейдську (лерідську). Мапа країни має вигляд прямокутного трикутника. В Еспанії живе понад 4 мільйони катальонців, себто майже 20 проц. всього населення тої держави, а в Барцельоні нараховують катальонців близько 5 мільйонів. Існує теж чимала заокеанська еміграція.

Основні катальонські провінції об'єднують перед війною в автономну країну т. зв. „Міні-мунікат“, компетенція якої поширювалася лише на поверх 2 міль. людности, що заселює кожна катальонську національну область. Остаточний залишився чималий її кусень, завдяки іспанській адміністративній геометрії.

СТАН ПЕРЕД І ПІСЛЯ РЕВОЛЮЦІЇ З 1931 Р.

Історія Каталонії надзвичайно цікава, особливо історія катальонських змагань у XIX ст. після 1914 і 1918 року до часів Прімо ді Рівери, який, до речі, був з походження катальонцем, типу наших малоросів: він теж здумав назвати катальонський визвольницький рух, що перенісся на еміграцію, проявився зараз таки після упадку диктатури та з цілою силою вибух після упадку монархії. Альфонс XIII. обійняв був Каталонії автономію, але — як звичайно — запізно. Каталонська республіка була проголошена 14. квітня 1931 на сім чи вісім годин ск о р ш е, ніж це сталося у Мадриті. Фр. Маса відчитав з балкону історичної палати катальонської крайової влади маніфест, на який вступі казалося так: „Катальонці! Інтерпретуючи почування та бажання народу, які він виявив своїм голосуванням (це було після фальшивих для монархії муніципальних виборів. — Прим. Ред.), проголошує Каталонську Республіку як інтегральну державу Іберійської Федерації“... Наприкінці маніфесту казалося: „Дя Каталонії, для інших братських народів Еспанії, для братства усіх людей та усіх народів, зумійте — катальонці — бути гідними Каталонії!“

Мадридська революційна влада признала тоді катальонську автономію, здобуту вія факті. 14. липня 1931 катальонська влада проголосила проект „катальонського статуту“, який правно-державний стан Каталонії формулює

ФУТРА жіночі, від золотих 165 найелегантніші тільки в АПІСДОРФД Львів, Рутонського 21. в брамі — Першорядна фахова робітня. 26/81

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 10. ЖОВТНЯ 1934.

В. ДОРОШЕВИЧ.

Східні казки.

Як з Гассана зсунулися штани.

Так, так. Ось іменню й зветься:

— Як з Гассана зсунулися штани.

Ось як це було:

Жив, бував у великому й славетному місті Багдаді багатий й ачатний купець.

Як його кликали?

Коли він ще бавився на колінах у своїй матері...

(Де раб? — На колінах у матері!).

Мати звала його:

— Гассан-Хавкі. Гассан-Щасливий.

Був Гассан молодий, вродливий, розумний та багатий.

Чого йому ще бракувало?

Гассан вирішив — одного:

— Женитися.

Подумав — зробив

Йому висватали дівчину найкращу в цілому місті.

Вона була... вона була... ні, словом цього не скажеш...

Хіба лише музикою можна би висловитися про красу її.

Словом вона була така чарівна, як Ваша люба, мій пане!

І як Ваша!

І як Ваша, мій добрий пане!

(Таким чином, я надіюся, що ми догодимо всім смакам.)

Цілий Багдад закликав до себе Гассана на бенкет.

Ось тут-то багдадські кухарі й довели, що во-

ни ведаремне мають славу найкращих кухарів у світі.

А між овечими отарами пішла чутка:

— Вже настає кінець світа! Гассан вирішив знищити всіх молоденьких баранчиків, повачиняти їх фісташковими горішками й запекти!

Дивлячись на це веселе, багате, пишне весілля, жінки плакали зі заздрости аж солодкими слюзами, так понаїдалися вони шербетів, рожевих рахат-лукулів та медових конфітурів із пелюстків цвіту бросви, мигдалю й морелі.

Дівчата живились лише зацукрованими цвітами бузину й фіялками та присягалися, що більш нічого не будуть їсти аж до весілля.

Люлям голова крутилася від музики.

І молоді ноги підскакувалися від танців і підскоків.

Старшим людям і солідним, заборонене корабом вино, як раб падало до ніг, хапало їх за ноги і кидало об землю.

Але ось настала північ — заїшла бажана хвиля.

Жінки відвели молоду до багатого прибраного спальні.

Оміючись та жартуючи, роздягли її та поклали на шлюбне ліжко, заслопене мережею.

Свахи пішли за Гассаном.

У супроводі приятелів він ішов так, як слід людині молодій і мудрій.

Ішов бадьоро і весело, — але не поспішаючи.

Тому, що мудрий нікуди не поспішає: ані на страту ані до шлюбу.

Життя і так летить як стріла.

Немає чого ще й поспішати жити.

Поволі присів Гассан на тахту супроти ліжка, заслопеного мережею, поволі вислухав побажання від своїх приятелів, поволі підвівся і сказав:

— Схиляю голову перед вами, друзі мої мо-

лодисти, прощаючись зі своїм парубочим життям.

Повільно ступив до ліжка.

Але... в цю хвилину з Гассана раптом зсунулися штани...

Довкола пішов регіт ніби грім.

Якби хто їх різав, завершала бачи.

Ніби дівчочки забрели молоді.

Аж шо підлозі качалися мужички.

Голосно зареготалася молода, що все це вдала крізь мережані завіски, а щоб не чути був її несамовитого оміху, стала шалено брешати браслетами й заплютами.

Довкола все вмирало з реготу.

А Гассан безпорадно стояв з голими ногами, зі спущеними штанами.

Навіть ноги в нього почервоніли.

Без тямки зі сорому, він схопив штани й скочив геть з хати.

Він вибіг на подвір'я, вискочив на перший ліпшого, який лише трапився йому, коня, що лежав якомусь гостеві, а усієї сили ударив його п'ятами по під боки і вилетів на вулицю.

А з хати чути було несамовитий регіт.

Від яких дівчиць не раз залежить доля життя!

Як без пам'яті летів Гассан просто дорозу, куди лише очі видять.

Без тямки поганяв він коня.

І рано рапком увидів, що він тутко жається до Дамаску.

Казуть ніби хліб вигнання — гіркий.

Земля вигнання зовсім ніякого хліба не дає для вигнанців.

Не має смаку хліб вигнання.

Жебраком, без цехіна в гаманці, одиноким Гассан на вулицях чужого міста.

В чужому місті знів копитиш попіт горючий вискочити на лас пас, як на злодія.

З української преси.

ДЕ ВИХІД?

В останньому числі „Меті“ з 7. ц. м. на-
хилимо чергову статтю на тему діяльності під-
пілля у середніх школах. Це — як видно — з ці-
лого циклу остання стаття, з підсумками і вис-
новками. Помістимо її з невеличкими пропус-
ками: Після короткого вступу про фрагментар-
ний характер дотеперішніх його статей на
цю тему, автор заявляє:

ГОЛОВНІ ПРАВИДИ ПРО ОУН У ШКОЛАХ.

...У наших статтях ми поставили собі лише
завдання оголосити матеріал, здебільша невідомий
широким кругам українського громадян-
ства. З оголошеного досі виходить: 1) що
непомірно велика частина активної молоді в на-
слідок діяльності конспірації шкіль не кінчає;
2) що це є карою, яка не стоїть у ніякій пропор-
ції до провин цієї молоді ані до „революційної“
вартості її виступів; 3) що законспірованим
автором „революційних“ виступів української
середнєшкільної молоді може бути рівно добре
провід української негальшчини як і зовсім по-
сторонній чинник. У створених умовах укра-
їнський відповідальний світ не є в силі механі-
чними засобами перешкодити деградації укра-
їнської молоді, як сусп. верстви і ліквідації украї-
нського шкільництва, якщо це стається внаслідок
виступів молоді, спровокованих закоспірованим
світом; 4) українські родичі здебільш не здають
собі справи з того, яким впливом підпадає най-
активніша частина їхніх дітей; 5) негальшчина
в школі спирається по суті на тих самих перших
молодечої душі, що й кожна виховна система.
Коли з усіх тактичних засобів її діяльності і
пропаганди відкинути псевдореволюційну деко-
рацію, залишається дуже примітивний, майже
літваський зміст; 6) дотеперішні заходи укра-
їнських громадських чинників перед польськими
державними чинниками, заходи, які мали на ме-
ті зменшити вплив конспірації на українську
шкільну молоді, були безуспішні.

У БОРОТБІ ЗА ДУШУ МОЛОДІ НЕ МОЖЕ БУТИ НЕВТРАЛЬНОСТІ.

Це, так би мовити, проблематика конспіра-
ції в середніх школах як громадянсько- полі-
тичне явище. Вона не залишає найменших сумні-
вів. Або приїде повна деградація душі сього-
днішнього молодого покоління, викривлення й
обезпліднення його молодечого ідеалізму і твор-
чого патосу, або ОУН випадає з терену
середнєшкільної молоді. Чи можемо ми, стар-
ше громадянство, відповідати в тих умовах,
отже не маючи безпосереднього впливу на те
„вищифання“, за трагічний стан, витворений не-
залежними від нас чинниками на тому відтинку
молоді? Наша відповідь звучить беззаперечно:
так! Це не суперечить, хоча, на ділі, це на-
ша трагедія. В історії нема виключної відпові-
дальності одних та безвідповідальності других.
За політичний стан даного громадянства відпо-
відають і ті його частини, що хочби й не при-
чинилися до витворення того стану. Глибокий сенс
і мудрість криється у тенденції законів Сольова,
які карає смертю тих, що в громадянській
війні не декларувалися ані по одному ані по дру-
гому бою. І тепер ми є учасниками громадян-
ської війни за душу нашої молоді. То, що вона
є ведена такими жахливими засобами і що без-
посередню відповідальність за їх створення несе
Організація Українських Націоналістів, — не
має рішучого значіння. Рішуче значіння має
наказ, що в тій війні не можна бути неутраль-
ним...

МОБІЛІЗАЦІЯ ПРИЛЮДНОЇ ОПІНІ.

Для нас він одиницький: мобілізація украї-
нської прилюдної опінії, повна і беззаперечна.
Ця опінія мусить знати всю правду про наслідки
діяльності сьогоднішньої української конспіра-
ції. І під натиском однастайності цієї опінії му-
сить счезнути два явища з нашого громадського
овиду: 1) те, що український націоналістичний
рух утворює себе з тероризмом і перманент-
ною революцією; 2) те, що він опирається на
дітей. У цих двох питаннях не сміє бути вага-
ні неутральності. Саме їх продуктом є мо-
ральний, духовний і біологічний розвал майже
цілої нашої не лише середнєшкільної, але вза-
галі молоді, як суспільної верстви...

Молоді не вільно за ніяку ціну втягати в
активну політику, в безпосередню політичну
боротьбу різних політичних таборів. Душа мо-
лоді людини повинна бути свята святих для
цілої нації. Якщо наші й найзапекліші партій-
ні у своїх партійних перегонах не скажуть собі
перед тією святою святих „стою“, це буде най-
більш видимий знак, що ми зацікавлені не-
стримно в національну загибель.

ДЕКАДЕНЦІЯ РОМАНТИКИ.

Переживаємо героїчні часи. Здаймо собі
справу з того. Здаймо теж собі справу з того,
що наша молоді в хворя надмірною національ-
ною романтикою. Націоналістичний рух здо-
був молоді, але наслідком своїх первородних
грехів, він не викресав з неї владних і неза-
лежних гонів, лише напакі, він її романтику
розложив, довів до декаденції. Серед молоді —
в масі — переважають інстинкти рабів: з одно-
го боку беззаперечна улеглість, з другого
сліпа ненависть. Характерів сильних, з почут-
тям відповідальності, сміливих послідовних у
негомінкій діяльності, ми в масі молоді не
маємо.

Розуміємо, теж, що в таких часах ані до
питань революції, ані до питань молоді не
можна підходити зі солодко-теплою фразе-
ологією міншства. І тут доходить до одної
органічної нестачі українського відповідаль-
ного політичного світу: він не дав ні одної по-
літичної індивідуальності, яка створила би
напрямі українського позитивного визволь-
ництва, яка збудила би відповідний патос і віру
найширших кол українського громадянства,
отже й молоді, що саме ці напрями ведуть до
ціль. Ось тут і вияснення, як могли, по суті не-
звичайно примітивні і в більшості безглузді,
гасла українського націоналістичного руху за-
копати теперішню молоді генерацію. Це саме
другий скандальний історичний відповідальний,
який тяжить на теперішньому політичному у-
країнському світі.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ „ТИП“.

...Перед типом людини, який є продуктом
сучасного українського ферменту, проймає
жах. Нормальний глузд його не розуміє. Цей
глузд зрозуміє фашистський і гітлерівський
тип, зрозуміє комсомольця, але те обличчя,
яке надають українській „новій людині“ іде-
ологі українського націоналістичного руху, є
незрозуміле у своїй проймаючій деструктив-
ності. У катехізмі фашизму для організації фа-
шистської молоді читаємо, що її завданням є
„відважно жити і не боятися небезпек, відчу-
вати погорду до вигнаного і млякого життя,
бути завжди готовим до відважних чинів, так
у житті одиничному, як і збірному, любити
правду, ненавидіти лож, любити отверту шир-
ість, гідувати всім підступом, прагнути
витривало, шанувати авторитети“.

ФРАЗЕОЛОГІЯ „НОВОЇ ЛЮДИНИ“.

Та ось наша молоді виховується на такій
„ідеологічній“ характеристиці своїх „бать-
ків“: „Ви проповідуєте вічну боротьбу між жи-
вими? — Це варварство (і кланяють зубами
вайдуючі стерво). Вас не кортить астроніти
носа в геюку? — Ви лоните єдиний фронт! —
Затикаєте носа перед гієнським смухом? —
Ви не шануете рідних авторитетів! І яноуть і
яноуть аж сміє бере. В другому місці: „Нераз се-
ред цих вовкулаків наступає страшна сварка
(це буває при розлізі мандатів перед вибора-
ми)“. (Цитати з одного журналу, дуже поши-
реного серед молоді). Не дивота, що наслідок
такого „політичного виховання“ є те, що в ор-
ганах молоді має право горожанства слово
„зграя“, яким окреслюється український де-
гальний політичний світ, або те, що в тих ор-
ганах культивується гасло „боротьби для шалу
безумства“, „розкоші на вид крови за кров“. В-
думаймося у п'ятихтний патос фашистського
формування обличчя молоді або в слова, що
(гітл. Юнгхойчкер-Орден), або, що підставою
„виховання молоді до військового і державного
провідництва є жовнірський дух і героїчний
світоспогляд“ (Юнгштальгельм) і порівняймо з
тим українською цитату: „Чи є що краще і ма-
статичніше, як ця хвилина смертельної тиші...
хвилина, коли криваві очі одних і других від-
криваються в себе позбавлені жаху, розуму й роз-
судку, назірі демонічним хотінням горючої
істоти?“

ІДЕОЛОГІЯ ВОВКУЛАКИ І НОЖА.

Або ідеологія вовкулаки і ножа, імпорт-
ована зі сходу, або громадські чесноти, оперті
на лютисичальні левні християнської цивілі-
зації.

Або, або. Третього не має — рішаймося!

Оказіяна продажа — флжнелі на білля 0-65,
каталіна 1'80, штрукс і бархани за безцін
купиш у ВЛАДІСЛАВІ БАЗАРІ
ГАНДЕЛЬМАН, — Львів, вулиця Боїмів ч. 12.

Вибори до генеральних рад.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. У вчорашніх кантональ-
них виборах до генеральних рад у Франції за-
галі здобули поодинокі партії не змінили
вплив поодинокі політичні партії. „Еко де
Пари“ лише, що авторитет прем. Думерга зріс.
„Матен“ пише, що сподівання комуністів і соція-
лістів не здійснилися. „Популер“ пише, що соція-
лісти перемогли, бо здобули 30 прд. голосів по-
рівнюючи з виборами у 1924 р. „Юманіте“ пише,
що число комуністичних мандатів зросло майже
північно порівнявши висіди голосування аперед
п'яти років.

Не дають Совітам збіжа.

З наказу совітського центрального уряду у-
сичено знову 41 провідників совхозів і колхозів
тому, що доставили збіжжя з великим припівен-
ням. За дотеперішніми звідомленнями совхозі і
колхозі доставили досі тільки 32 прд. планова-
ного збіжжя.

Кожні двері в чужому місті на те й чекають,
та не поступаєте ви, щоб з грюкотом запертились
перед вашим носом.

В чужому місті кожний камінь у бруку, піби-
точе полетіти вам у голову.

І тільки дерева в чужому місті зустрічають
нас гостинно, протігуючи вам свої гілки з
літлями:

— Вітаєся!

— З жахом поглянув Гассан на чуже місто.

Пішов за торг.

Продав змученого коня, що на ньому приїхав,
за всі гроші купив він пражених мигдалів.

Завдав мішок з мигдалами собі на плечі та
пшов, аудивлячись перед війнами, що були з
железяними ґратами, — перед гаремами.

— Ось я чоловік, що приїхав адалена! Я шу-
каю жіночих зубків, щоб могли позмагатися
собою білиною з моїм мигдалем! Гей! Де тут най-
біліші жіночі зубки!

— Ой, якби не поламати зубів твоїми мигда-
лами — відповідали заа гратів.

— Не турбуйся пані, — відповідав планю-
чесь Гассан, — мигдал мій трісне в заадрости, як
лиш попаде в твій ротик! Побачить лише твої бі-
ленькі зубки й трісне в заадрости! Не треба буде
тобі навіть розкусувати!

До полудня він розпродав усі мигдали.

Парахував зарібок і купив помаранчових
корольків.

— Де тут такі пурпурні уста, щоб могли по-
магатися з моїми корольками.

— А чи сокопиті твої помаранчі? — запиту-
вали заа гратів.

— О, пані, мої помаранчі, коли опиняться в
твоїх устах, зі заадрости перетворяться в сльози!

І хоч сонце було ще високо, але всі помаранчі
ні вже подпопав.

(Докінчення буде).

Внутрішня позичка Рідній Школі.

Зіставлення декларованих і випланих позичок по кінець вересня 1934 р.

„Зріст рідношкільної діяльності на місяць, а при цьому господарська криза та її наслідки спричинили від низки років зменшення грошових впадів до Головної Управи Р. Ш. на потреби „Рідної Школи“. Наслідком того, як Головна Управа, так і деякі Круги Р. Ш. були примушені обдужити свої нерухомості, щоб врятувати довголітні, а трудом придбані здобутки. Тому, що таке обдуження погрожує руйною майна „Рідної Школи“, втратою стану посідання, між іншим у самому осередку української культури — у Львові, що могло би мати нечисленні школи наслідки, тому, що безпастанні клопоти про сплату довгів і вдержання нерухомостей вичуть руки їх Головної Управі, так і Кругам Р. Ш., зупиняють їх розмах та ініціативу, що мусить відбитися некорисно на цілості Товариства. —

Загальний З'їзд Рідної Школи взяв нову Головну Управу Р. Ш. розписати в місяці лютому 1934 внутрішню безпроцентну позичку серед українського громадянства на суму 250 тисяч зол. при допомозі довжних грамот у найвищій ціні по 25 зол.

Загальний З'їзд Р. Ш. взяв ціле українське громадянство підтримати цю акцію якнайприхильніше і масовим закупом довжних грамот чи то особами, товариствами, чи гуртами уможливити в найкоротшому часі розвинути Р. Ш. таку діяльність, якої від неї вимагає український народ і час. —

Така була однодушна ухвала Загального З'їзду Рідної Школи дня 25. грудня 1933 р.

Головна Управа Рідної Школи виконала цю ухвалу, організувала й розписала внутрішню позичку. Як відгукнулися досі поодинокі повіті — показує ось зіставлення:

Повіт	декларував	виплатив у зол:
1) Львів-місто	36.450	25.618.43
2) Стрий	17.250	5.195.68
3) Тернопіль	11.500	4.923.65
4) Дрогобич	11.125	7.498.79
5) Перемишль	6.525	5.094.—
6) Рогатин	4.675	923.—
7) Калуш	3.525	1.818.—
8) Львів-повіт	3.400	2.171.04
9) Бережани	3.325	225.—
10) Підгайці	2.500	1.697.50
11) Сколе	2.500	1.367.25
12) Коломия	2.425	1.553.—
13) Перемишляни	2.325	1.284.20
14) Жовква	2.125	1.735.19
15) Станіславів	2.025	1.116.25
16) Добромиль	2.000	945.54
17) Жидачів	1.775	1.155.—
18) Рава Руска	1.775	1.120.—
19) Камінька Струмилова	1.625	749.—
20) Скалат	1.575	1.008.—
21) Заліщики	1.475	1.121.25
22) Чортків	1.475	854.—
23) Сокаль	1.375	1.240.—
24) Бібрка	1.350	698.75
25) Косів	1.325	540.—
26) Ярослав	1.200	995.50
27) Сикотин	1.000	872.—
28) Надзирна	975	682.50
29) Мостиська	950	717.—
30) Зборів	900	425.—
31) Бучач	825	735.—
32) Долина	825	457.—
33) Лиско	800	625.—
34) Самбір	800	403.71
35) Тереховля	775	589.50
36) Збараж	725	591.40
37) Радехів	725	334.50
38) Броди	675	244.50
39) Старий Самбір	650	437.50
40) Городенка	575	350.—
41) Турка	575	205.—
42) Копичинці	575	70.—
43) Рудки	525	340.—
44) Борщів	475	492.20
45) Любачів	400	322.50
46) Славк	350	230.—
47) Городок к. Льв.	275	250.—
48) Товмач	200	130.—
49) Золочів	175	97.50
50) Яворів	25	25.—
Волинська	175	175.—
Польська	6.100	4.165.10
Заграниця	325	275.—
Разом	150.000	86.595.43

* З Луцького повіту 125 зол. і з повіту Воззвир Волинський 50 зол., а з останніх п'ятих-шестих земель українських досі не виплатило нічого.

** В тому з Франції 25 зол., а решта з Чехословаччини. Українська Еміграція інших держав, як також уся українська еміграція за океаном досі не виплатила нічого.

Подаємо до прилюдного відома дотеперішній вислід внутрішньої позички Рідній Школі по повітам, щоб українське громадянство мало перегляд, наскільки кожний поодинокий повіт сповнив досі свій обов'язок.

Докладне зіставлення розвитку цілої позички і подрібний розгляд поодиноких повітів оголосить Головна Управа Рідної Школи шойно після закінчення позички. Але вже з повишого виходить, що коли деякі повіти декларували і виплатили доволі показну суму, то позичка подавляючої більшості суто українських повітів дуже мала — багато менша ніж наприклад позичка українських заточенців у Польщі. А чейже при добрій волі і при згідному співділанні усіх церков, кооператив, товариств й установ та всіх свідомих громадян усяких станів можна в кожному повіті легко досягнути бодай таку суму внутрішньої позички, як її виказують українські заточенці з Польщі. Не сумніваємося, що про це подбають ще Повітові Райони і місцеві Комісії Позички Рідній Школі та поодинокі установи й особи.

Сплата позичок залежна від справності дотичних Позичкових Комісій. Коли деякі повіти сплатили позички майже в цілості, то інші відносно ще дуже малу частину. Всі Комісії подбають, щоб з їхньої позичкової області дійсно постягати і переслати до Головної Управи Рідної Школи всю декларовану позичку.

Якщо деякі Позичкові Комісії зібрали, але ще не прислали підписаних декларацій і випланих позичок до Головної Управи Рідної Школи, то нехай зроблять це негайно, бо шойно тоді ті позички будуть вчислені до зіставлення, а дотичні особи дістануть грамоти.

Звертаємося цією дорогою з гарячим проханням до наших Братів і Сестер та всіх українських організацій за границею і зокрема за океаном, щоб також надсилали внутрішні позички Рідній Школі, бо справа доцільного виховання українського молодого покоління це безумовно найважливіша підставова справа між усіма дуже важливими справами сучасної доби.

Пригадуємо, що одна позичка виносить 25 зол. На 1 позичку може складатися і кілька осіб. Позички можна сплачувати нараз або ратами. Для заможніших осіб чи установ нема ніяких обмежень щодо числа позичок. Не відкла-

дайте до останнього речиння (31. жовтня 1934), але вже тепер підписуйте позичку і правдиво сплачуйте рати.

Грамоти висилаємо всім, що виплатили позичку.

Позичкові декларації і почтові складики Р. Ш. ч. 503.624 на пересилку рат вислали на бажання даром і оплатно: Рідна Школа, Львів, вул. Словацького 14.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ
Іван Галушинський, Д-р МIRON Коноваленко
голова, секретар.

Отто Габсбург хоче вернутися до Австрії.

Отто Габсбург надіслав лист з подякою кільком стирійським громадам, що іменували його почесним громадянином. В листі пише м. ін. що вінколи не робив відповідальними австрійських народів за кривди, які йому зроблено. Католицькі селяни моєї батьківщини — пише Отто — не брали участі в злочині перевороту. Як тільки отворяться передімною границі, вернусь до Австрії без ніякого огірчення. Лист кінчиться словами надії на швидкий поворот.

Страйк моряків.

НЮ ЙОРК, 9. 10. ПАТ. Нині вибух страйку моряків вонної флотії Злучених Держав, яка мала покинути порти над Атлантичним Океаном і мексиканським заливом. Причиною страйку конфлікт за платню і час праці. Крім того моряки домагаються, щоб уряд дозволив морям належати до професійних союзів.

Арештують вояків за комунізм.

СОФІЯ, 8. 10. ПАТ. Поліція викрила тайну друкарню, в якій друкували комуністичний орган. В Гаскові поліція зліквідувала комуністичну ячейку. Поліція перевезла численні арештування між військом.

Нові докази проти Гавтмана.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Вільбур Уайтлед знає, що бачив Гавтмана недалеко від Ліндберга перед схопленням сина.

Пропозиції Гітлера Мусолінієві.

Нарада фон Папена з австрійським міністром.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Німецький посол у Відні фон Папен склав у п'ятницю першу візиту австрійському міністрові закордонних справ Бергеру. В суботу відбув нараду в уряді канцлера.

Дейл Геральд заперечує, що Гітлер запропонував Мусолінієві заключити договір з гарантією незалежності Австрії на 10 років на зразок польсько-німецького договору. Крім того Німеччина та Італія заключили би два тайні договори. Перший об'явив би постанови, що Мусоліні і Гітлер використовуватимуть свої впливи в Австрії, щоб налагодити співпрацю Гаймлерів з націонал-соціалістами в новім австрійським уряді з метою усунути дотеперішні тертя. „Дейл Геральд“ заперечує, що з тією метою фон Папен відбув нараду з канцлером Шумігном і провідником австрійських націонал-соціалістів Равтальером.

Другий договір об'являв би політику Німеччини та Італії супроти Мадярщини. Тому прем. Гембеш після візиту в Будапешті вітає Мусолінієві в Римі. Не відомо чи Мусоліні погодиться на пропозиції Гітлера, чи тільки викриє цей атут у розмові з мін. Варгу, щоб змусити Францію до уступок. „Нью Кронікл“ підтверджує агадані вістки і додає, що за політичні уступки Німеччина дасть Італії великі сподарські концесії.

Підготовка до комуністичної резолюції у Франції.

ПАРИЖ, 8. 10. ПАТ. Головний комітет генеральної конфедерації праці по дводенних нарадах рішив об'єднатися з конфедерацією праці, в якій провід мають комуністи. Основою співпраці буде синдикалістична демократія. Спеціальна

комісія узгодить спільну програму. Після того відбудеться надзвичайний конгрес. Таким чином після створення спільного фронту політичних партій соціалістів і комуністів, діяло до об'єднання професійного руху у Франції.

Стамбул осідком Ліги Націй.

Прийняття, якого зазнали учасники недавньої міжпарламентарної конференції в Стамбулі від турецької влади та населення, зробило незначайно сильне враження в колах конференції. Перш усього засідання відбувалися в палаті Ілліз, давній величавій резиденції султана Абдула Гаміда. На конференції висунуто пропозицію перенести Лігу Націй із Женеві до Стамбулу, одинокого міста на світі, положеного на двох континентах, через що воно являється й найбільш

центральною точкою від географічним оглядом. Делегати балканських країв, Італії, Сирії, Туреччини, Персії та Єгипту згодилися без застережень на цю пропозицію. Багато делегатів зназувало на потребу „замінити духа Женеві“, щоб увільнити Лігу Націй від дотеперішніх політичних впливів, переносачи осідок Ліги до відносно нішого осередку. Одначасно турецький уряд прагне вже від кількох років над справою перенесення осідку Ліги над береги Босфору.

Вже

над Яшли найновіші новинні матеріали з перш. фабрик на осінній сезон, на сукні костюми, плащі, по сензаційно низьких цінах до

Фірма Галицький Магазин Новин
:~: Львів, Галицька 15. :~:

До історії рогатинської гімназії.

З нагоди її 25-ліття.

Засновок приватної української гімназії в Рогатині вийшов із громадянської душі і збірної праці рогатинських і околицьких інтелігентів: учителів і священників, від 1897 року згуртованих у Філії У. П. Т., що об'єднувала українське народне учительство в повіті на перших загальних зборах ухвалила заснувати бурсу для учнів шестикласової української школи в Рогатині. Коли число українських абсолювентів цієї школи зростало, виявилася потреба дати їй середню освіту. Найсміливіший крок, бо від слова до діла зробив о. Вовко, парох Заланова біля Рогатина, улаштувавши (в 1907 році) в себе на селі гімназійні курси, ведені студентом прав В. Бабяком, внісши спосібним інструктором (він воював у рядах У. С. С., потім У. Г. А. і не вернувся з Великої України). Заланівські курси процвітали, курсисти (всі до одного) гарно склали у Львові іспити першого й другого року, але не на довгу мету такий примітивний сурогат середньої школи був достаточний. Йворівщина вже мала свою справу, українську гімназію, рогатинська громада збиралася заснувати утративши її, а тоді й Філія У. П. Т. рішилася на українську. Вона, „Приватна Гімназія з руським язиком викладовим Філії Р. Т. П. в Рогатині“ дня 1. жовтня 1909. р. відчинила свою браму для 165 учнів, трьох нижчих класів у 4 відділах; для 3 класів відразу, завдяки заланівським курсам.

В 25-літній історії рогатинської гімназії можна відмітити три очертки: довоєнний, воєнний і післявоєнний.

I. Перший, п'ятилітній очерк, від засновки гімназії до вибуху світової війни (1909—1914. року), під управою учителя державної позачайської гімназії на відпустці Мих. Галушинського становить добу розквіту: число учнів і учителів постійно, з року на рік зростало; збільшувалися засоби навчання; кріпилися ті чинники, що мали забезпечити розвиток школи; націлювалися пошуку школою поширювалось і не слабало; остаточний вислід: гімназія проміювала в повіті як освітній і культурний осередок. В лютому році існування і праці (1913-14) вчилось 672 учнів у 20 відділах, 7 класах (I—VII); в підготовчій було 27 дівчат, в гімназії 58 приватствів (ок), так, що число з кінцем шкільного року дійшло до 657 молоді проти 717 записаних

на початку шкільного року. Учительський збір мав 24 членів + учитель приготівки. Приріст у бібліотеках (учительських і учнівських) показав на 415 томів, у кабінетах на 95 позицій. У п'яти бурсах мешкало 239 учнів; 5 учнів були поділені стипендією Гол. Виділу „Просвіти“ у Львові; 1 учень приліпирянець мав удержання з Фонду ім. Бориса Мачеха (харківського поміщика), заснованого для приліпиряців. Шкільна, закладова праця молоді зосередилася у кружках: для самоосвіти, для фізичного розвитку, для господарського й економічного вироблення; — прибуток вона формувала горожанської підготовки в рамках самовлади.

Очевидно, ще протягом 2—3 дальших років поступ зростає би був так само швидко, та вже в найближчих роках довелось би було необхідно сконсолідувати, тобто закріпити й поглибити змістовим розмахом здобуті позиції в ділянці навчання і виховання чи в класі, чи в учнівських гуртках і установах. Але повний розвиток гімназії, як експансивний так формальний і правильний — перепинила світова війна. Ще найменше потерпіла від неї шкільний будинок, наявний слід і доказ зацікавлення людності гімназією і прихильності до неї. З рідким у нас загалом узялися рогатинці й бабинці за допомогою сусідніх сіл, особливо Пукова до будови двоповерхової камениці і вже в першій половині вересня 1912 р. перенеслися до неї гімназія. Наявша там вона просторе й розкішне приміщення: окрім шкільних саль була величава „Могиланська“ саль в партері на виклади, ще більша руханкова саль в сугутинях, дуже простора саль для засідань Педагогічної Ради на I. відповідне приміщення для книгозберігів і кабінетів на II. поверсі. Будинок виріс із галицьких пожеврт при допомозі американських земляків; найбільшим добродієм гімназії був Іван Телеван, красносільський селянин у Збаражчині; він (як читаємо в „Неділі“ ч. 6—8 1911. року) жертвував на гімназію все своє майно, п'ятдесяті тисячі корон. Табулярним власником шкільного будинку і площі була „Руська Каса“, що перемінилася в „Українібанк“.

Н. Колинський Кравцов Шкільною Радою у Львові в серпні 1916 року від військової служби звільнений учитель вишинської гімназії (на Буковині) д-р Денис Лунінович при допо-

мозі голови У. П. Т. у Львові д-ра Остапа Мана-рушки і рогатинського пароха пол. о. Павла Кудрика спричинили війною труднощі опанувані уривали гімназію підчас трьох воєнних років: 1917—1920. Місцеві рогатинські чинники вже раніше робили заходи, щоб оновити науку в гімназії, вислідом тих заходів були самостійні гімназійні курси, на жаль, тільки однокласичні (березень-квітень 1916. р.), поділені на 5 класів. І 5 учителів-Усусусів на відпустці з Коша вчили на цих курсах під проводом о. Т. Кудрика. Так було і так записано і в Звідомленні рогатинської гімназії за шк. рік 1923-24, стр. 3. В ювілейній брошурі, виданій з приводу 25-ліття тої гімназії* на стр. 41 через неологляд записано іншій вісті про цей курс.

В році 1917 німецька етатна команда звільнила для гімназії будинок бурси „Шкільної Помочі“, але крім голик, і то брудних та понижених стін гімназія не мала нічого. Серед велимовно важких умови удалось з дня 7. листопада розпочати правильну науку переполудневу і пополудневу для 177 учнів (німці) у класах I—VI. Щойно в лютім 1918. перенеслися гімназія до власного будинку, де німці опорожнили I. і II. поверх, задержуючи тільки партер. Тоді можна було наявно ствердити, що всі кабінети були порожні, всі книгозберіги на 95 прр. проріджені. В наступному шк. році (1918-19) число молоді зросло на 388 і було 7 класів. Уся Зах. Україна, в тому й молодь рогатинської гімназії пережила велику і безмежну радість, бо від 1. листопада 1918. р. до кінця травня 1919. р. були вони громадянами української держави. Під кінець третього воєнного року (1919-20) польсько-бolshevikська війна не тільки сколотила працю в школі, але й принесла другий погром шкільного майна і спричинила велику руїну та, що в 1920 році, шкільна наука почалася щойно 18. жовтня. Треба знати, що від 1. листопада 1918. р. неспинно стояло в гімназії військо, а в часі наступів працювали там обсерватор і командант артилерії. В третьому воєнному році фреквенція гімназії впала, бо старша молодь вступила в ряди УГА, тим то замість 8 було тільки 6 класів для 246 учнів (німці).

Д. Лукінович.
(Покінчення буде).

* Рогатинська гімназія Рідної Школи в Рогатині, історичний нарис із приводу 25-ліття гімназії. Передрук із журналу „Рідна Школа“ Рогатин 1934.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 10. ЖОВТНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ.

64

3 Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Становище Боевої Управи.

Таксамо і Боева Управа заняла відповідне становище до того міністеріяльного розпорядку. Бо вже дня 8. грудня 1914. р. видала свої ухвали, які післала до I. полку УСС. Ось той документ:

„До Хвального Начальства I-го полку УСС при Північній Дивізійній Команді ч. 55.

Маємо честь подати в залученні ухвали Б. У., контрасигновані Президією Г. У. Р., до Вашого відома і просити, щоб вони були виконані без лишньої проволоски“.

Ті ухвали відносилися до того, що Б. У. мезувала четарями Катамая з осідком у Відні старшим четарем д-ра О. Левицького, кажучи виплачувати їм належні платні.

Даліше в тому документі читаємо:

„До повишого письма уважаємо потрібним додати осьє пояснення:

I. На основі розпорядку Ц. К. Міністерства для кравевої оборони дотично У. С. С. і польських легіонів з дня 21. XI. 1914. През. Н. 10203 П. „Ферорансгеллгт“ з дня 28. XI. 1914. та устного висноження референта цієї справи при явище названім міністерстві, Б. У. прийшла до погляду, що право номінації офіцерів при У. С. С. прислугує Б. У. чи як Г. У. Р. Номінації такі не потребують до своєї важности ніякого вишого затвердження. На основі вже саяго вишого затвердження. На основі вже саяго номінації Б. У. прислугує номінованому офіцерів право до відзнак і п-борів, відповідних до назаного йому Боевою Управою ступ-

ня, а через подання до відома дотичним військовим властям конкретних номінацій усі потрібні формальности є тимсамим вичерпані.

Слідом за тим Б. У. приняла номінаційні ухвали, подані в долученні тут письмі, а на будуче просимо, щоб Начальство У. С. С. предклядало Б. У. свої пропозиції щодо номінацій та авансів офіцерів У. С. С.

При цій нагоді подаємо до відома, що номінаційна пропозиція Начальства У. С. С., предложена свого часу Начальній Команді Армії, є мериторично полагоджена і нині є у стадії експедиції або може вже аж дорозі до Начальства У. С. С.

II. Просимо пробити всі потрібні заходи та зарядження, щоб на будуче ані урльоповані стрільці, ані навіть суперарбітровані не приїздили непотрібно до Відня, а то тому, що Б. У. не має ніяких фондів на їхнє виживлення, приміщення, ані зодягнення. Оскільки це можливе, найліпше булоб задержувати одних і других у Горонді при кадрі. Так поступають в аналогічних випадках з жовнірами всі галицькі полки з огляду на заняття Галичини. Лиш таких урльопованих можна в крайній konieczности присилати до Відня, котрі викажуться, що у Відні мають цілком запевнене удержання. Щодо зовсім увільнених просимо в кожному конкретнім випадку наперед порозумітися з Б. У., подаючи докладно, хто є той увільнений від військової служби, який його маєтковий стан, родинні відносини, пощо хоче приїхати до Відня (напр. укінчення науки, школа) і щойно по таким попередженні кожного конкретного приїзду зможе Б. У. приготувати наперед усі умовини, що уможливилиб дотичному бувшому У. С. С. досягнути бажану ним ціль.

III. Просимо також стрільцям, урльопованим з огляду на стан їх здоров'я, виплачувати побори точно по військовим нормам, отже наперед, а не по закінченні відпустки, бо з яких грошей будуть жити?

IV. В кількох випадках шпиталі виплатили У. С. С. їх побори наперед і після того домагаються від Б. У. звороту виплачених квот. Розуміється Б. У. не має на це фондів і тому вже телеграфічно просили ми Начальство, щоб кредитовано нам на цю ціль значнішу квоту і прислали до наших рук. Б. У. виплачуватиме всі належитости і перешле Начальству дотичні акти.

V. Багато наших офіцерів жалуються, що Начальство не виплачує їм платні в належній висоті. Отже просимо на основі постановов, обнятих розпорядком Ц. К. Міністерства для кр. оборони з дня 21. II. 1914. През. ч. 10203/II. зарядити виплату відповідну до устійнених тамже норм.

VI. Урльопованим У. С. С. просимо у всякім випадку виставляти окремі „урльопшайни“, бо нотатка на маршруті не вистачає для військових властей.

Зміст цього письма дотично урльопованих чи пак призначених за неспосібних до військової служби просимо подати до відома Команді Кадр У. С. С. у Горонді.

VI. В недовгій часі перешлемо Вам виказ тих У. С. С., котрим Б. У. виплатила урльопові належитости в заступстві Начальства.

Відень, дня 8. 12. 1914.

(Печать) Українська Боева Управа.

(Підписи)

Д-р К. Топильовський вр. Волод. Темницький вр.

(Далі буде).

Великий
театр
год. 7-30

Нині! Велика вистава.
зворушлива музична ілюстрація.
Тільки ще 2 рази!

„Мархолт“

І. Каспровича.

Театр
Ріжко-
родностей
год. 7-30

Сміх! Гумор!
Нині остання вистава

„Мяку“

концертна гра артистів

Знамениті типи!

З УНІЙНОГО РУХУ НА ВОЛИНІ.

Село Гаї Левятинські недалеко Рава-вильова майже в цілості перейшло на унію (понад 800 душ). Парохом тої нової станиці (мисіонієм) є о. Теодор Пасічник. Тому що уніяті відмовилися від богослуження у б. православної церкви, церковна влада веде проти церкви ревіндикаційний процес.

В рівненському повіті перейшла на унію громада Мнишин-Посагів. Нова уніятська парохія обслуговується тимчасово о. І. Гук з Кукорів. Великих та о. Іван Герматик із Застави. Адміністраційна влада опечатала в тому сенсі першу дацію і поки що не дала такої дації уніятям на відправу богослуження в Інститут Бондинку (переробленому з маґазину). Тому богослуження у Мнишин-Посагів відбуваються тільки в приватних домах.

Парохі уніятських парохій: о. Косеф Керша з Антонівки й о. Василь Долин з Ожиги. Перенесені ліцеизальною владою один на місце другого. Деканом усіх парохій греко-католицького релігійного закладу є о. В. Дік.

НОВІ ПРОТЕСТАНТСЬКІ ДОМИ МОЛИТВ НА ТЕРЕНІ СТАНИСЛАВІВСЬКОЇ ДІОЦЕЗИ.

Станиславівський протестантський місіонер „Стія“ повідомляє, що у селі Крехівці під Станиславом і в містечку Бауполі (поблизу Станислава) відбулося у вересні п. р. посвячення новозбудованих домів молитви (церков) для українсько-австрійської (лютеранської) громади. Акту посвячення довершили євангелісти дідимова, при чому в Бауполі був на посвяченні сам старший інтендент євангелістської церкви д-р Теодор Педер зі Станислава.

НОВИНКИ

— Робітня футер Юліана Глушевського. Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-44. Приймає футра до переходу на літо. 1287 91-3.

— Василь Гресяк, веде далі свою кравецьку роботу, при вул. Сикстуській ч. 23, у політ. III. сходи І. пов. 323 54-4.

— Концерт Марії Сокол у львівському районі. В середу 10. п. м. львівська радіостанція наватиме концерт Марії Сокол. Вся програма складатиметься з творів Антона Рудницького, співвиконавця концерту. Програма концерту така: 1) Сім пісень любови, 2) Тема з варіантами (з 1. фортеп'янової сонати), 3) Три слов'янські пісні, 4) Зоряна грамота, 5) 4 пісні „Китайська флейта“. Початок виступу, яка триватиме 45 хвилин, точно в 20 год. (8. вечір).

— До звідомлення із з'їзду славянських філологів. З „Учительської Громади“ висловлюють: На зїзді славянських філологів не відомо ніхто із середньошкільних учителів рефератів про навчання української мови, хоч що „Учительська Громада“ наслідком поштової адреси дістала дуже пізно запрошення, бо вже по 15. березня, себто по речинні закінчення рефератів. Колиж Рада Т-ва, бажаючи взяти через своїх членів активну участь у працях дидактичної семіції, зголосила деяким своїм членам і заповіла присилку рефератів, хоч і по речинні, дістала від Організаційного Комітету за підписом проф. Станислава Шобера листом з дня 9. квітня п. р. ч. 451 відповів, що референс зголошування минає і що „тоді нам прийняти дальші реферати“.

Пацифікація в Еспанії.

ВОЯКИ ПЕРЕТОМЛЕНІ. — ПАЦИФІКАЦІЯ АСТУРІЇ.

БЕРЛІН, 8. 10. ПАТ. Німечке Інф. Бюро повідомляє з Барселони: Урядові війська, які від кількох днів беруть участь у здавлюванні революції, в виснаженні. До Барселони прийшли підмоги, одна батальон піхоти та відділ чужинної легії. Сподіються ескадри літаків. У пристані стоять 4 контрторпедовці. Має прийти ще кілька воєнних кораблів. У Барселоні арештували більше як 500 осіб.

Пацифікацію Астурії переволить дуже енергійно. Тому, що це гориста країна, повстанчі війська можуть легше боротися. Та влада вірить, що їй вдасться зліквідувати зовсім повстання в Астурії ще сьогодні.

ПОВОРОТ ДО НОРМАЛЬНОГО ЖИТТЯ.

БАРСЕЛЬОНА, 8. 10. ПАТ. Урядова телеграфічна агенція повідомляє, що Барселона повернулася до нормального життя.

Генеральний страйк на Кубі.

ГАВАНА, 8. 10. ПАТ. Нині вночі проголошено генеральний страйк. У кількох дільницях діяло до сутинь. Вибухло понад 30 бомб.

Бої японців з хунхузами.

БЕРЛІН, 8. 10. ПАТ. З Шангаю повідомляють, що манджурські повстанці напали на поїзд на лінії Мукден—Шангай. Ескорта поїзду відбилася наступ. У провінції Кірін дійшло до боїв між японським військом і катогою 300 повстанців, яких японці розбили. Трох японців убитих, 12 ранених.

БЕРЛІН, 8. 10. ПАТ. Коло Пінікар ватага китаїців напала на японський автобус з колючими дротами. По завзятій боротьбі китаїці опанували автобус, забрали в полон кілька осіб і втікли в гори. Згинуло п'ять японців і шість корейців.

Самоходова катастрофа.

ЛІБЖ, 8. 10. ПАТ. Вагтажний самохід, який їздив дружиною копаного м'яча зударився з другим самоходом. 15 осіб тяжко ранених.

Мадяр застрілив чеського жандарма.

ПАРІЖ, 8. 10. ПАТ. Мадярський громадянин Ласло Бік, виселений з Чехословаччини, вернувся і застрілив чеського жандарма та митного урядовця. Два інші митні урядовці ранені.

Арештування за шпигунство.

ЧЕРНІВЦІ, 8. 10. ПАТ. Румунська прикордонна сторожа у Сороках арештувала Іваненка, студ. унів. в Ясах у хвилині, коли намагався переправити Дністер та дістатися до большевиків. При ревізії забрали в нього документи, які вказували його участь у широкому розгалуженні шпигунської ватаги.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Варшаві нарафували господарський договір між Польщею і Німеччиною. З Польщі вивозитимуть хліборобські продукти, гуси, яйця, масло і дерево.

— У ковальні Коняк де Мінь вибухла пожежа, в якій згинуло п'ять вуглекопів.

— До Будапешту приїхав німецький міністр освіти Руст. Офіційні кола заявляють, що його візита не має політичного характеру.

— Німецький уряд не погодився на пропозицію литовського уряду заключити розрахунковий договір тому, що між обома державами нема прозв'язування.

Арештування у Львові.

Агенція „Векхд“ повідомляє: „Слідство в справі вбивства С. Яцини, поліційного агента у Жовкві довело до нових арештувань у Львові. Тому акт обвинувачення проти трьох арештованих за вбивство у Жовкві поширено теж на арештованих у Львові під замітом намови до вбивства. Розправа проти всіх підсудних не відбудеться в жовтні п. р., але згодом пізніше“.

тається до нормального життя. Трамваї, автобуси і підземна залізниця курсують правильно. Робітники поступово вертаються до своїх занять.

ЛІОНДОН, 8. 10. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Мадриду: Уряд опанував положення. Трамваї і підземна залізниця курсують під охороною війська. Більшість крамниць відчинена, але для безпеки вистави закриті сторами. Про харчування мешканців Мадриду клопочеться військо. Військові вантажні самоходи довозять харчі. Уряд призначив полк. Антоніо Хімедеза Арену президентом каталонського генералітату.

ПАРІЖ, 8. 10. ПАТ. Залізнична комунікація між Францією та Еспанією непрацює. Нечисленні еспанські поїзди ведуть інжигіри.

3 церковних справ.

ЩО ТАКЕ ПАПОСЬКА СЕМИНАРІЯ В ДУБНІ?

З найновішого числа краківського „Орієнту“ довідуємося, що новий шк. рік у папській семінарії в Дубні на Волині почався вже 1. вересня п. р. богослуженням до св. Духа, що його відправив о. А. Неманцевич. Після того інавгураційну промову на тему: „Св. Кирило і Методій — перші апостоли славян“ — виступив о. віцекоректор Бурчаківський. У професорському складі зайшли деякі зміни: виїхали зовсім о. Любим Досталя до Югославії й о. Яків Морілло до Бельгії; зате прибув о. Антін Неманцевич, б. парох у Смижовичах. Катедра по о. Морілло покинула не обсяджує; заступає його тимчасом о. Казиміро Рачицький, що скінчив філософський курс у Кракові. Весь професорський абір складається з 6 священників і 2 схоластиків; господарство ведуть 3 черці-брати. Число питомців зросло на кільканадцятьох нових, так що тепер на всіх 5 курсах є їх 42, у тому двох черців (Обляти Марії Непорочної). По народності є 16 питомців поляків, 16 українців, 8 білорусів і 2 росіян. Уроженців у латинському обряді є 19, у греко-кат. 14, прилучених з православ'я 9. Питомці походять: з Галичини 14, з північно-східних повітів 13, з воєвідств центральних і західних 11, з Волині і Поділля (тепер території СРСР) 4.

Наведені вище дані й цифри дуже пророчисті. Обставина, що в професорському складі семінарії (зложеному з самих єзуїтів) нема ні одного українця, а між питомцями, які мають чейже працювати в першу чергу між українським народом, є аж 14 поляків, — говорить сама за себе.

ПРАВОСЛАВНІ УКРАЇНЦІ У ВАРШАВІ БЕЗ ОВІЯЦЕННИКА.

З Варшави перенесли недавно до Любліна останнього священика-українця, о. Лопуховича. Перенесення це відбулося без згоди о. Лопуховича: не помогли також нічого інтервенції представників українських православних кругів. З того видно, як дуже лежать на серці православній митрополії духовні потреби українських вірних...

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Еміль Бронте, переклад М. Рудницький — 2-50 зол.	0-50	
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького — 3—	0-50	
Між ідеєю і формою — М. Рудницького — 3—	0-50	
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме із французької мови переклад Василь Софронів — 0-95	0-25	
З японського дому — Ст. Левинського — 2—	0-25	
Сміх землі — Володимира Островського — 1-50	0-15	
Спогади — Євгена Чикаленка Частина І. II. III. Окрема частина по 3 зол. — 8—	0-50	
Крізь дим і згар — Мик. Матіва Мельника — 0-50	0-10	
Безпутні — Гордія Брасова — 0-50	0-10	
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка — 1-50	0-15	
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука — 1—	0-15	
За сяном — д-ра Івана Німчука — 0-50	0-10	

Замовляти в Адміністрації „Діла“, Ринок ч. 10. Надається надсилати скарідками П. К. О. 143-322

Найсмачніша Грецька халва "КАВУРАСА"

ПРОДАЄТЬСЯ

в складах Народної
Торговлі та в усіх ко-
оперативах.

362 6—10

— Пасвячення костела у Львові. В суботу вечором розпочалися врочистості посвячення нового костела Остр-брамської Богоматери на горішньому Личакові. Врочистості надано чинність військового характеру. Їх кариту архієпископа Твардовського від його палати аж на місце супроводили два п'ятери уланів під командою офіцера, а під костелом дожидала армія будівельного комітету, духовенство і представники військової та цивільної влади. Висівши з повозки, архієпископ поблагословив військо та публіку. Опісля пішов з процесією до каплиці під костелом і зложив режієві на вітарі. Опісля цілу ніч відбувалася адорація реліквій та співано релігійні пісні. На другий день, в неділю в год. 8. розпочалися вночі костела при замкнених дверях. Архієпископ Твардовський виголосив проповідь, подану мегафонами, опісля відправив Службу Божу в принаві представників влади та делегатів різних місцевих і замісцевих організацій.

— Пошесть чернілки і черевного тифу поширюється даліше на терені станиславського повіта. Надходять все нові вістки про заведження в різних місцевостях. Багато дітей захворіло на чернілку в селі Витвиці і Лука пов. Городенка. В Нивисках зачеповано кілька випадків шкарлатини, в Нартові пов. Снятин кілька заведжень на плямистий тиф. Санітарна акція дуже важка, бо місцеве населення заважає заведження перед владою, особливо серед дітей.

— Новий костел. В українському селі Літна пов. Дрогобич посвячено 30. м. м. костел. У часті в посвяченні взяв між іншим гр. кат. пап. о. Осип Оленяк, що виголосив також промову, як пише „Курер Львовський“, „в паньствовим духу“. На кінець свята відспівано „Не ржущім земі, сконд наш руд“.

— Сукна на мужеські убрання, рагляни, плаші і покриття до футер старіся закупити у відповідній і найдешевшій джерелі А. Віттельс, Львів, Рутівського 7. напроти катедрі. Оглянь виставу і переконайся про низькі ціни. 20/80

— Конфідент перед судом. Як повідомляє „Курер Станіславський“, перед станиславським судом відповідав Микола Шаргоняк з Ворохти, що був конфідентом граничної сторожі і перепачковуючи з іншими пачкарями товар, повідомляв про це граничників. Шаргоняка потягнуто до відповідальності також за пачкарство, але коли показалося, що був конфідентом звільнено його від кари.

— Природний приріст зростає. Головний статистичний уряд оголосив обчислення, що торкаються подруг, уродин і смерті в першій половині ц. р. у Польщі. Подруг було менше ніж у тому самому часі торік (причина: гірші життєві умовини), але природний приріст (надлишок уродин над випадками смерті) є більший ніж 1,3 проц.)

— Нелегальні варильні соли викрито в Уторопах пов. Коломия. Бригада скарбової контролю в Коломії при допомозі поліції в Яблоні перевелася в селі облату і знищила 36 нелегальних варильних соли, в яких знайшла 1.100 кг. соли і 1.300 літрів солянки. З винуватцями списано карні протоколи.

— За образу польської держави. Дмитра Онисчука з Петрилової засудив станиславський суд на 6 місяців в'язниці за те, що образив у читальні польську державу.

— Краєва хроніка. В Пустомитях пов. Львів тосє підпалив будинок Анастасії Когут, що торіж до тла. — На дім Натана Рібенфельда в Канчузі пов. Перевожськ напали вночі замасковані бандити і зрабували 4.500 зол. — В Ясениці Замковій пов. Турка Іван Демян убив мотікою Василя Наливайка підчас сварки за грунт. — Гута скла в Жовкві відновила працю. Працює в ній 210 робітників.

— Електрифікація Покуття. Щоби піднести туристичний рух на Гуцульщині, компетентні кола задумують перевести електрифікацію долини Прута. Окружна електрична має стати в Миколаївці, помічні в Десятині і Ворохті. Однак до моторів мають жити з трачнина, тому кошти продукції струму будуть дуже низькі. Таким чином усі місцевості в долині Прута користали б з електричного освітлення. Крім того є проект вибудувати велику водну електростанцію в Коломії. Вона має доставляти струм до всіх місцевостей від Коломії до Кут.

— Зарібки впали до половини. Зладжено цікаву статистику спадку зарібок у Польщі наслідком господарської кризи. Сума зарібок, не числячи державних пенсій, зменшилася з 4 мільйонів 850 тисяч за 2 міль. 800 тисяч.

— За вбивство мачохи. Перед військовим судом у Львові відбулася 5-денна розправа проти рядового 6-го дивізіону танків Вацлава Маньковського за вбивство своєї мачохи Антонини Маньковської, б. учительки в Куровичах, та грабунок шадничої книжечки на 1.200 зол. Злочину доконан при вул. Свентокшиській у Львові, де вона мешкала наспісді. Гроші він пропугав з жінками легких обичаїв. Після переведення розправи Маньковського засудили за дезерцію на 1 рік в'язниці, за вбивство на 5 літ, а за крадіж на 1 рік в'язниці, замінюючи все разом на 6 літ.

— 1000-ліття Фірдуся. При участі 40 учених цілого світа розпочалися в Тегерані врочистості для вшанування найбільшого перського поета Фірдуся з приводу 1000-ліття його уродин. На зборі, що відбувся в будинку нового університету, предсідником конгресу вибрано перського міністра закордонних справ Есфендієрі, а заступниками проф. Саре (Німеччина) і Хрістензена (Данія).

— Буржуазні витребеньки в Москві. У Москві відчинили першу перфумерію і гальон краси на зразок європейських. Досі такі підприємства були заборонені як буржуазні. Найшовся підприємець, що такі добіляє свого і покинув владу дивитися ласкавим оком навіть на його рекламу при вул. Горького ч. 60. Купець спроваджує свої вироби з Парижа, тільки називає їх совітськими термінами. Є там „руж“ Сталіна, губний олівець Леніна, революційний крем краси тощо.

— Марлена Дітріх як Катерина Велика. 10-го ц. м. дають одночасно два львівські кіна „Коперник“ і „Марусенька“ могутню фільму з Марленою Дітріх „Імператриця“. М. Дітріх грає роль Катерини Великої. Режисерував фільму Йосиф Штернберг. Фільма відтворює постать кривавої „Семіраміди Сходу“ і добу її правління. Рекляма каже, що „божеська“ Марлена нійшла свою нову велику роль після своїх давніх успіхів у „Мароко“ і в „Х 27“.

— Гимн німецької Олімпіади. Організаційний комітет XI. Олімпіади, яку приготували на 1936 рік у Берліні рішив замовити на це свято окремий гимн. Музику написав Ріхард Штраус, а на текст оголосили конкурс з нагородою 1000 марок. На конкурс прийшло більш як 3000 поезій. Письменник Берріес фон Мінхгаузен, що мав оцінювати твори вибрав поезію молодого берлінського поета Роберта Любана. Поезія зветься мир і загадує „Пісню про давін“ Шілера. Комітет звернеться у часописах різних країн з проханням до поетів, щоб перекладали цей гимн на різні мови. Як буде з гонораром, про це преса досі не згадує.

— Різні вістки. Мустафа Кемаль їде до Тегерану, щоб віддати офіційну візиту перському шахові. — Рідна подружка пари Грізмер, що потонули на пароплаві „Морро Касль“ звернулася проти корабельного товариства з процесом домагаючись відшкодування 50.000 дол. — Лондонська і новозеландська поліція порозумілися між собою, щоб обмінюватися поліційними урядовцями. — Французький міністер торгівлі Лямуре заповідає, що в найближчому році організує у Парижі великий літній сезон, який перевищить своєю пишнотою всі цього року вистави. — За першу четвертину цього року дефіцит у бюджеті Зауц. Держав дійшо до рекордової цифри 500 міль. доларів. — Громадянка Діссельдорфу пані Брассар увійшла на верх Кізіманджаро (6010 метрів). — За минулий рік (до 31. серпня) до Палестини аніхало 23.000 жидів; до цього треба додати 10.000 туристів, що залишилися у Палестині як нелегальні емігранти; тепер Палестина має 325.000 жидів, себто 10 проц. усього населення. — У Венсен згоріло 12 перегонових коней в одній зі стаєн. Кажуть, що вогонь підклали намісники.

— Вчимося ціле життя. Пані Оля часто призгадувалася, чому біля її приятельки набирає після прання сніжного поноску і вигляду як нове. Припадково пізнала тайну: її приятелька жила до прання мила Шіхт „Білий Олень“. Від тоді в господарстві пані Олі ніколи не бракло мила „Олень Шіхт“ і господиня з задоволенням ливилася на своє білля.

Дописи.

Львів.

Загальні Збори Кружка „Рідної Школи“ ім. Т. Шевченка. Загальні Збори Кружка „Р. Ш.“ ім. Т. Шевченка в Галицькій ділянці Львова (на Стрийській передмісті) відбулися в неділю 30. м. м. в 6 год. веч. у домі Кружка при вул. Сувійського 21 а. Коли руханкова зала хлопчот школи ім. Т. Шевченка виповнилася членами Кружка, голова його, проф. Микола Ластовський, відкрив їх і поклав на секретаря члена Старшини, п. Василя Дули. По прочитанні та прийнятті протоколу попередніх надзвичайних Загальних Зборів приступлено до звітів з діяльності. З загального представлення справ головою Кружка домісли зібрані члени, що минулий звітний рік був дуже тяжкий для Кружка і через загальну кризу і через вишкоти місцеві відносини, які приневелили були Старшину скласти в листопаді 1933 р. надзвичайні Загальні Збори. Одначе Старшина не зражувався ніякими перешкодами, яких не устуку й надзвичайні Загальні Збори, лиш добула зі своїх членів тільки посвяти та зусиль, що могли похвалитися чималими успіхами по році своєї праці. Старшина не лиш працювала сама, але й зуміла створити гуртки членів, які й у праці помагали, і мала вчительський збір, відзначив різномісний праці під проводом такого організатора-провідника, як управитель школи п. Августин Домбровський. — Тимі організованими гуртками були: Жіноча Секція з п. Степено Марічкавою у провіді, Батьківський Комітет під кермою дуже в дії ділянки заступної п. Марії Ігнатової, комісія для переведення внутрішньої позички для „Р. Ш.“ під проводом п. Бляки Баранової та комісія перереєстраційна, якої завданням було переглянути давні списи членів Кружка, перевірити їх і задати нові. Ця комісія працювала під проводом п. Ольги Сеїка, студентки філософії та делегатки Ради львівського Повіт. Союзу Кр. „Р. Ш.“. З новин у рідно-шкільній ділянці годиться згадати акцію придбання „рідношкільних опікунів“: Старшина Кружка (проф. Ластовський) і оп. Марічкава й Соєвський упрости заможніших членів Кружка, щоб вони зобов'язалися весь рік 1933-1934 платити шкільну плату за учнів незможних батьків у хлопчот школи ім. Т. Шевченка. Такими опікунами стали: П. П., Н. Н., які не бажать виявляти свого імені, проф. Плякон Лущинський, інж. Олександр Пежанський та посол д-р Любомир Макарюшка, які склали місячно по 10 зол., і п. д-р Софія Парфонович та родич Зенон Луківський, які платили по 5 зол. місячно. — Зі звітів годиться ще зазначити, що всі різномісний свята, міждити, реферати, „профсфору“, „свечелю“, всі імпрези та багато збочого іншого улаштувала Жіноча Секція; що по доглядювання шкільної дітвори та про свято св. Миколая подбав Батьківський Комітет, який обдарував теплим одягням, обувою та солодомашні бідну шк. дітвору зі зібраних на ту ціль ок. 300 зол.; що позичкова комісія збрала 58 декларацій внутрішньої позички для „Р. Ш.“ на суму 1.619 зол. (яку майже всю вже виплачено) та ще й тепер що акцію продовжує; що в 6 класі було 183 учнів і що всі ті, котрі зголосилися до І. кл. гімназ. нового типу, склали аступний іспит; що переведено повний ремонт шкільної доміни зовні та внутрі, побудовано одгально, підмуровано содино замінні стіхоти, направлено дерев'яний паркан (всіма тими роботами безкорисно й уміло кермував член-господар Старшини п. Пляко Стрижинський); що вкладах, жертв і доходу з імпрез було 4.734.12 зол., що шкільні оплати дали 6.168.05 зол., що Гол. Управа дала 7.300.100 зол. і що поже удержанням школи з усіма значаїними й надзвичайними видатками, яких у звітному році було багато, коштувало 18.492 зол. Тому не дивно, що Старшина за всю ту працю висказано однодушно на вистягнені Копр. Комісії признання тай без таїхних часу однодушно вибрано головою четвертий раз проф. Миколу Ластовського й таку Старшину: п. Ст. Марічкаву (впрете), п. Анту Хоминову (адруге), п. Цимбалісту, п. Богдана Борозинка, п. Пожмурського і п. Пляка Стрижинського (адруге); заступниками членів Старшини: п. Фурду, п. Соєвського й п. Петринина. — Після вибору Контрольної Комісії та її заступників вибрано ще делегатів на Заг. Збори львівського Пов. Союзу Кр. і на Заг. Збір „Р. Ш.“ — Збори пройшли незвичайно ділово й поважно. З побажанням до нової Старшини треба піднести голос п. Крилошанського, який домагався, щоб Старшина зняла у свої руки ініціативу в справі будови Народного Дому в Галицькій ділянці Львова. Збори розходилися зі Зборів у надії, що небаром почнуть про дальшу працю роботу нової Старшини.

Нові книжки й журнали.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, ілюстрований популярно-науковий журнал-місячник. Вилас Т-во „Просвіта“. Рік VII, ч. 10. Львів, жовтень 1934. Зміст: Книжка В. Вериньова: Союз визволення України. Ф. Кокоський: Тисові дерева в Сянчуні. В. Січинський: Пережик. А. Артинич: Що таке филозофія. А. Лотоцький: Китай — країна супротивностей. Едем-В. Левинський: Чи можливе життя на планетах. Ф. Кокоський: Львів-Чи можливе життя на планетах. Я. Б. Як зікували в ставський купец Петро Канушак. Я. Б. Як зікували в ставський купец Петро Канушак. Письмо і відча людини. Я. Шенлей: Хто такі старовини. М. Амаруський: Як по-ступали галицькі москвофани від 70-тих років XIX. Д. сьтової війни. Р. Савський: Дено про пісню. Я. Пастернак: Могильник книжкої доби. Д. Луканович: Про колектування. Бібліотечний порадиш В. Левинський: Про освіту бібліотекарів. PRZEGŁAD SPOŁECZNY. Lwów 1934, ч. 9, P. VIII.

